

הצעת חוק פקודת המשטרה (תיקון): הצעת מועמדים לתפקיד המפקח הכללי של המשטרה בידי ועדת
איתור מקצועית-ציבורית) התש"פ-2020

תיקון
סעיף 8א
במקום "המפקח הכללי של המשטרה יתמנה בידי הממשלה לפי המלצת השר",
יבוא:

"(1) המועמדים לתפקיד המפקח הכללי של המשטרה יוצעו לממשלה בידי ועדת
איתור מקצועית-ציבורית.

(2) ועדת האיתור תכלול 7 חברים אשר ביניהם השר לביטחון פנים, חבר-כנסת
מהקואליציה, חבר כנסת מהאופוזיציה וארבעה חברים נוספים ייקבעו על ידי נשיא
המדינה.

(3) הוראות נוספות לעניין הליך המינוי וועדת האיתור ייקבעו בתקנות.

דברי הסבר

הצעת חוק זו מבקשת להסדיר הליך מקצועי למינוי המפקח הכללי של המשטרה, אשר יבטיח בחירה של אדם על סמך שיקולים מקצועיים וציבוריים ככל האפשר. ההסדר הקיים כיום בפקודת המשטרה קובע כי המינוי ייקבע בממשלה לפי מועמדים שהביא השר לביטחון פנים. אקדמאים וחוקרים רבים הביעו את הסתייגותם מהליך המינוי הנוכחי, במיוחד נוכח הפוטנציאל הרב שיש בהשפעה עמוקה של שיקולים פוליטיים בעת מינוי מפכ"ל.

לאורך ההיסטוריה בישראל, פעמים רבות הייתה התנגשות אינטרסים בין הדרג הפוליטי ובין גורמי אכיפת החוק עקב חקירות פליליות, בין היתר בנושאי שחיתות. ההליך הקיים כיום אינו מונע מצב בו התנגשות האינטרסים הזו פוגמת בשיקול הדעת של הממשלה כגורם מציע וממנה ומביאה לחשש כבד לשיקולים לא-ענייניים בעת בחירת המועמד הסופי לתפקיד המפכ"ל.

הצעת החוק הנ"ל מבקשת להשאיר את סמכות האישור בידי הממשלה – כרשות המבצעת של ישראל – אך להבטיח כי המועמדים אשר יוצגו בפניהם יהיו אלו הראויים ביותר מבחינה מקצועית וציבורית. על כן, מוצע כי ועדת האיתור תורכב משבעה חברים, אשר בהם שלושה מהדרג הפוליטי וארבעה ייבחרו על ידי נשיא המדינה אשר מחזיק בתפקיד ממלכתי ולא פוליטי.

המודל המשולב של ועדת האיתור – הכולל גם נציגים של הדרג הפוליטי וגם נציגים מקצועיים-ממלכתיים – יביא לאיזון הראוי ביותר, באופן שישפר את אמון הציבור במשטרה ובגורמי אכיפת החוק וינתק את ההשפעה הרבה מדי שהייתה לשר לביטחון פנים על הליך המינוי.